

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610-153 635
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

....../....../2020

21 Temmuz 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ekli listede TBMM esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergelerine ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

Ek:

Liste (8 Adet, 8 Sayfa)

Cevap Yazısı (53 Adet, 105 Sayfa)

7/4177 G.K. 24	7/24846-7/24847 G.K.105	7/29961 } G.K.170
7/8219 G.K. 101	7/25256 G.K. 107	7/29963 } G.K.170
7/16106 } G.K.12	7/25539-7/25541 G.K.116	7/30104-7/30105 G.K.173
7/17914 } G.K.12	7/25826-7/25827 G.K.117	7/30215-7/30217 } G.K. 175
7/18288-7/18289 } G.K.12	7/27034 G.K.136	7/30219-7/30220 } G.K. 175
7/20651 G.K.36	7/29347 G.K.163	7/30344-7/30346 } G.K. 178
7/21547 G.K. 50	7/29438 G.K.164	7/30348 } G.K. 178
7/24136 G.K. 97	7/29534-7/29535 } G.K.169	7/30453 } G.K. 179
7/24418-7/24419 G.K.99	7/29665-7/29667 } G.K.169	7/30455-7/30458 } G.K. 179
7/24595 G.K.103	7/29953 } G.K.170	7/30574 G.K.181
7/24777 G.K.104	7/29955-7/29958 } G.K.170	7/31040 G.K.187

**TRABZON MİLLETVEKİLİ
SAYIN HÜSEYİN ÖRS'ÜN
TBMM 7/29963 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Artvin Arhavi ilçesinde bulunan Kamilet Vadisi'nde yapılan HES için açılan yollarla doğa harap edilmiş, yol çalışması ve regülatör için yapılan kazılar sonucu oluşan hafriyat dereye dökülmüş ve dereler çamur akmaya başlamıştır.

Arhavi ilçesinde Kamilet Vadisinde üretime geçen Orta HES projesi nedeniyle derenin sürekli bulanık akması sonrasında vadide yapılan incelemeler sonucunda, proje ile ilgili olarak hazırlanan ve hakkında ÇED Olumlu kararı verilen Nihai Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporundaki taahhütlere aykırı üretimler ile ÇED Raporunda hiç bulunmayan imalatlar yapıldığı ve bu şekilde Çevre Kanununun ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin ihlal edildiği yönünde ciddi iddialar vardır. Konu ulusal basına yansımış bulunmaktadır.

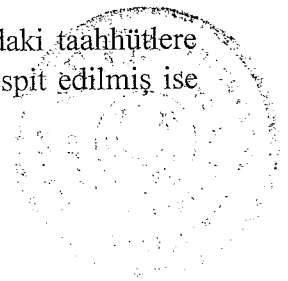
Bu çerçevede;

- 1- NİHAİ ÇED raporunda Proje alanına ulaşım için yapılan yol çalışmalarında ortaya çıkacak hafriyatların belirli hafriyat depolama alanlarında depolanacağı taahhüdü verildiği halde bu taahhüde uyulmaması ve yüzlerce metre yükseklikten vadi tabanına hafriyatlar gelişi güzel dökülmüştür. Ulusal basına yansıyan görsellerden Kamilet Vadisinde büyük tahribata yol açan bu durum açıkça görülmektedir.

İnşaat esnasında ÇED raporundaki taahhütlere uygun inşaat yapılması ile ilgili olarak Bakanlığımız tarafından izleme ve kontrol çalışmaları yapılmış mıdır? Yapılmış ise ÇED raporundaki taahhütlere açıkça aykırı olan bu vahşi inşaat manzaraları nasıl oluşmuştur.

- 2- ÇED Raporunda ve proje koordinatlarında gösterilmeyen ve vadide çok büyük tahribatlara neden olan ormanlık alanlarda yol yapım tekniğine tamamen aykırı gelişi güzel yollar inşa edilmiştir. Bazı yolların ise inşaatı başlanmış ve sonra bu yollar yarım bırakılmıştır.

Bakanlığımız tarafından yapılan izleme faaliyetlerinde ÇED raporundaki taahhütlere aykırı bir şekilde yürütülen bu yol inşaatları tespit edilmiş midir? Tespit edilmiş ise hangi idari yaptırımlar uygulanmıştır?

- 3- ÇED Raporundaki proje koordinatlarına uyulmamış, ÇED raprunda su alma yapısı ile yüklenme havuzu arasında tünel inşa edileceği taahhüdü verilmesine karşın, uygulamada su alma yapısı ile yüklenme havuzu arasında kanal inşa edilmiştir. İnşa edilen kanal ÇED raporunda bulunmamaktadır.

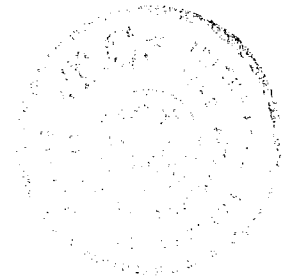
Nihai ÇED raporundaki proje ile fiilen uygulanan proje arasındaki bu farklılıklar için Bakanlığınızdan izin alınmış mıdır?

- 4- ÇED raporunda yüklenme havuzundan taşkın savak sonrası kanal inşa edileceği belirtilmesine rağmen bu kanal inşa edilmemiş ve yüklenme havuzundan taşan su 500 metre yükseklikten aşağıya gelişi güzel bırakılarak vadi bitki örtüsü ve toprak katmanı erozyona uğratılmış, derenin çamur şeklinde akmasına neden olmuştur. Halen dere çamur şeklinde akmaktadır. Yükleme havuzundan taşan suyun taşkın kanalı olmadığı için vadi yamacından bırakılması, bunun sonucunda büyük bir toprak kütlesi ve bitki örtüsünün kayması, Kamilet Deresinin sürekli ve yoğun çamur akmasına ve elbette doğal dere alabalığı popülasyonuna ve diğer sucul faunaya büyük zararlar vermiştir.

Söz konusu durum ile ilgili Bakanlığınızca; herhangi bir idari yaptırım, ilgili firmaya uygulanmış mıdır? Çamur akmasını engellemek adına ne gibi bir işlem yapılmıştır?

- 5- İmalatı tam bitmemiş bir tesisin erkenden ve gerekli önlemleri alınmadan hizmete alınmasıyla ilgili iddialar vardır.

Bu durum gerçek ise Bakanlığınızca; ilgili firma ve izni verenlerle ilgili bir işlem yapılmış mıdır?

CEVAPLAR:

- 1- 08.07.2019 tarihinden sonra “ÇED Olumlu Kararı” verilen projelerin proje sahipleri, ekte yer alan formata göre hazırlanacak “Proje İlerleme Raporu” nu ÇED Sürecinde belirlenen periyotlarda Bakanlığa sunulmasını sağlamakla yükümlüdür. Projenin ÇED Olumlu Kararı 2012 tarihinde verildiğinden izleme ve kontrol çalışmalarına ilişkin raporların Bakanlığımıza sunulmasına gerek bulunmamaktadır. İl Müdürlüğümüzce evvelce şikâyetlere istinaden denetimler yapılmıştır.
- 2- Nihai ÇED Raporunda “Regülatör yerine ulaşımın mevcut Arhavi-Yusufeli yayla yolundan yaklaşık 10 km uzunluğunda ve 5 m genişliğinde yapılacak bir yol ile sağlanacağı ve santral yerine ulaşım ise mevcut Arhavi-Yusufeli yayla yolundan yaklaşık 5.5 km uzunluğunda 6 m genişliğinde yapılacak bir yol ile sağlanacağı” belirtilmiştir. Yapılacak yol ile ilgili kurumlardan gerekli izinler alınmış olup dik şevlerdeki çalışmalar sebebiyle kısmen akmlar oluşmuştur.
- 3- Söz konusu projede yapılan revizyon ile projenin çevresel etkilerinin azalacak olması (patlatma miktarınızdaki azalma, hafriyat miktarındaki azalma, orman alanlarının tahrip edilmemesi vb) nedeniyle, iletim hattının servis yoluna gömülü biçimde yapılması şeklinde planlanan değişiklik Bakanlığımızca uygun görülmüştür.
- 4- ÇED Raporunda belirtilen “...Yükleme havuzunun yanında bulunan bir yan savakla alınacak sular bir kanal ile güvenli bir şekilde deşarj edilecektir...” taahhütüne uyulmaması nedeniyle 2872 sayılı Çevre Kanununun 20-e maddesi uyarınca idari yaptırım uygulanmıştır.
- 5- Söz konusu projenin kati projelerinin onaylanması ve inşaat sürecinin tamamlanması akabinde kabulü DSİ 26. Bölge Müdürlüğü, santral binasının da kabulü EPDK tarafından yapılmaktadır. Bu sebeple tesisin erkenden işletmeye alınması Bakanlığımız görev, yetki ve sorumluluk alanında bulunmamaktadır.

